

[Indenrigsministeren.]

man kan give de forskellige Kandidater, som et Parti opstiller i Amtet, lige Kaar ved Fordelingen af Amtets Mandater, og af de Bemærkninger, jeg her har gjort, vil det fremgaa, at saadanne ikke tilvejebringes ved en Ligestorhed af Opstillingskredsene, saaledes som Forespørgeren formentlig har antaget.

Valgloven giver jo Adgang til Opstilling af Partilister og Stemmeoverføring, og hermed har det været Hensigten, at Partiet skulde have lagt i sin Haand at afgøre, hvem af de opstillede Kandidater der med Sikkerhed skulde kunne vente Valg. Men heller ikke dette er i Valgloven opnaaet, thi Listernes Rækkefølge varierer, som ærede Medlemmer ved, fra Opstillingskreds til Opstillingskreds, og Forholdet er i Virkeligheden det, at den Kandidat, som ved egne Stemmer har opnaaet Fordelingstallet, altid med den nugældende Ordning vil blive valgt. Derfor har ogsaa alle Partiernes, Socialdemokratiet undtaget, forladt Listeopstillingen. Afdøde Folketingsmand Jacobsen (Rudme) fremsatte imidlertid i Forbindelse med Behandlingen af Valgloven i 1920, tror jeg det var, et Forslag til Opstilling af Lister paa Grundlag af selve Valgets Stemmetal, saaledes at Listen skulde opstilles i Henhold til det Procenttal af Stemmer, som det enkelte Parti ved Valget opnaaede. Det afdøde Medlem af Tinget, som skitserede dette Forslag, tænkte sig Metoden bragt til Anvendelse paa forskellig Maade, og jeg vil med Hensyn til Behandlingen af denne Sag, om hvilken der ogsaa fra Udvalgets Side er blevet rettet Forespørgsel til Indenrigsministeriet, henvise til Bemærkningerne paa Side 89—91, hvor man vil finde en udførlig Redegørelse for Følgerne af en Listeopstilling foretaget paa en af de Maader, som af Jacobsen (Rudme) var foreslaaet, og meget anbefale alle, som har Interesse for dette Spørgsmaal, at gøre sig bekendt med denne Redegørelse.

Endvidere er der i Bemærkningerne som Svar paa en Forespørgsel redegjort for den partimæssige Virkning af Reduktionen af Antallet af kredsvalegte Landstingsmænd udenfor Hovedstaden, idet Medlemstallet for Hovedstaden, 10, tages som Norm. Jeg skal her udtale, at jeg er rede til en Forhandling om en saadan Reduktion af Landstingsmændenes Tal som den, der her er Tale om, idet jeg naturligvis i øvrigt opretholder og fastholder de i Bemærkningerne til Lovforslaget i Fjor omtalte uheldige Virkninger af en saadan Reduk-

tion. Men det er altsaa en Sag, som jeg er rede til at forhandle om.

Endvidere er der redegjort for en anden Sag, som vi under Behandlingen af Forslaget i forrige Rigsdagssamling i dette høje Ting udførligt var inde paa, nemlig Virkningen med Hensyn til de forskellige Partiers Repræsentation af, at der fremtidig kun skal vælges en Valgmand for hver 2 000 Indbyggere i Valgmandskredsen i Stedet for som nu en Valgmand for hver 1 000 Indbyggere. Det blev hævdet under Behandlingen af Forslaget her, at dermed vilde følge en Fordeling af Valgmændene til Gunst for Partiet Venstre, som altsaa gennem dette Forslag søgte at opnaa partimæssige Fordele. Jeg tillod mig den Gang at hævde, at Begrundelse for dette Forslag udelukkende var det økonomiske Hensyn og Ønsket om at gøre Valgmandstallet mere haandterligt, end det i Øjeblikket er, og jeg hævdede endvidere, at idet man saaledes fordoblede Indbyggertallet pr. Valgmand og samtidig gjorde Valgmandskredsene væsentligt større, end de nu er, formindskede deres Tal fra 117 til 80, fulgte dermed en Virkning i modgaaende Retning, saaledes at Resultatet af Valgmandsvalgene forholdsmæssigt for de enkelte Partiers Vedkommende vilde blive uændret. Af det Materiale, som nu foreligger til Deres Studium, vil Berettigelsen af denne min Paa-stand klart fremgaa.

I det foreliggende Forslag anvendes overalt den D'Hondtske Metode. Ogsaa Berettigelsen deraf har jo været Genstand for Forhandling i Udvalget i forrige Samling, og disse Forhandlinger har foranlediget Forespørgsel fra Udvalget, hvoraf er fulgt en Undersøgelse, som Fuldmægtig Elberling har foretaget, og en Sammenstilling af denne Metodes Virkninger i Forhold til Virkningen af den største Brøks Metode, og til Studium heraf er der ogsaa tilvejebragt et meget omfattende tabellarisk Materiale, som jeg skal tillade mig at henvise til. Resultatet af Undersøgelsen er blevet, hvad man jo nok i Forvejen vidste, at medens D'Hondts Metode straffer Splittelse i Smaapartier og præmierer Sammenholdet, saa virker den største Brøks Metode splittende, begunstigende for de smaa Partier, ja, kan endogsaa under visse Omstændigheder stimulere store til Deling af valgtekniske Grunde, for derigennem at opnaa fyldigere Repræsentation, end ellers vilde være muligt.

Jeg skal, idet jeg nu har henvist til Indholdet af de Bemærkninger, som i Aar ledsager Forslaget, og som altsaa er et væsentligt og værdifuldt Supplement til de